

Nr 365.

Av herr **Hällgren** och herr **Petersson, Emil**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 60 med förslag till lag om rätt till fiske m. m. avser bland annat att reglera fiskerättsförhållandena vid landets kuster och skärgårdsområden samt i de större insjöarna. I anledning av densamma erinras om att fiskerättsförhållandena i Blekinge län äro mera lika det närbelägna Skånes än det övriga Sveriges. Detta är beroende av att Blekinge tillsammans med Skåne tidigare tillhört Danmark och att i de från Danmark erövrade provinserna tidigare under århundraden gällt dansk lag beträffande fisket, varav följer att bland befolkningen i Skåne och Blekinge ännu lever kvar den från danska tiden ärvda rättsuppfattningen beträffande fisket. Härom anför *kammarkollegiet* på s. 16 i Kungl. Maj:ts proposition nr 59, i vad det gäller de forna dansk-norska landskapen Blekinge, Skåne, Halland och Bohuslän: »Sedvänjorna i fråga om rätten till fiske sammanhånga intimt med rättsuppfattningen i fråga om rätten till landgrundet. Där fisket är öppet för envar intill stranden, synes ej heller någon rätt till landgrund finnas. I de skärgårdar, där strandägarens fiskerätt är begränsad på samma sätt som vid öppna havet, synes även äganderätten till landgrundet vara på samma sätt begränsad. Denna begränsning om rätten till landgrundet synes också kunna stödjas på historiska och geografiska skäl. Enligt dansk rätt sträckte sig den enskilda äganderätten ej till havet och havsbotten utan strandägarens rätt upphörde vid den normala vattenståndslinjen. Därutänför var området, inbegripet den s. k. forstranden, statsterritorium och endast underkastat kronans höghetsrätt. En sådan rättsåskådning torde höra hemma vid öppna havskuster, där strandägaren har svårigheter att hävda ett särskilt besittningsförhållande till det närmast stranden belägna vattenområdet. Motsvarande rättsuppfattning i fråga om fiske och landgrund synes ha hållit sig kvar i Skåne, Halland, utom norra delen, och vissa delar av Blekinge, där de geografiska förutsättningarna för densamma finnas.» Mera härom förefinnes i kammarrådet A. W. Dufwas år 1924 avlämnade utredning om fiskerättsförhållandena vid rikets kuster.

Den svenska fiskerättslagen, sådan den närmast utformades i lag av den 27 juni 1896 om rätt till fiske, som tillförsäkrade jordägaren ensamrätt till fisket i vattnet utanför stranden, har aldrig blivit fullt erkänd eller ge-

nomförd vid blekingekusten. Enligt gammal sedvana har fisket i stor utsträckning varit fritt, åtminstone med rörlig redskap. Under senare tid har å vissa kuststräckor uthyrning av fiskevatten å strandrättsområdet skett till enskilda eller till sportfiskeföreningar. Enligt inhämtade uppgifter har i västligaste delen av länet eller på Listerlandet, förutom skattlagda ålfisken, strandrättsägarnas fiske endast tagits i anspråk för utsättning av hommor eller på pålar i vattnet upphängda bottengarn för fångst av ål under ungefär halva tiden av året. I övrigt har fisket på strandrättsområdet varit fritt för envar med rörlig redskap såsom nät, långrev etc. Inne i Pukaviksbukten utanför Mörrumsåns mynning råda särskilda förhållanden med fredningslinje utanför strandrättsområdet i fråga om laxfisket och särskilda skyddsbestämmelser, vilket allt ligger utanför denna framställning. Vid Blekinges södra kust i övrigt och vid östra kusten upp till smålandsgränsen samt å vissa lämpliga ställen i skärgården har strandrättsägares fiskerätt tagits i anspråk för utsättande av fast redskap d. v. s. hommor eller ryssjor och bottengarn. Fiske efter sill med garn eller nät och fiske med annan rörlig redskap, även långrev, har varit fritt. Notfiske har bedrivits, säges det, både med stöd av strandrätt och såsom fritt fiske. Det under senare tiden till sportfiskeföreningar uthyrda strandrättsfisket med uteslutande av eller förbud för annan fiskande har åstadkommit missnöje bland fiskarbefolkningen. Den enskilda fiskerätt, som sålunda vunnit allmänt erkännande på strandrättsområdet, är rätten till fiske med fast redskap, merendels ålbottengarn, vilka stå ute ungefär halva tiden av året och äro närmast avsedda för fångst av drivål, som är på vandring ut ur Östersjön. Det anses att fiske efter ål med rörlig redskap såsom långrev icke har någon vidare betydelse för detta bottengarnsfiske, då drivålen icke låter sig fångas med agn eller krok under sin färd mot Atlanten. Med särskilt tillstånd har ålbottengarn fått sträckas ut utöver strandrättsgränsen, därest detta kunnat ske utan men för annan fiskande.

Blekinge är ett av de län som sedan urminnes tider haft en vid kusten och på öarna i skärgården boende yrkesidkande fiskarbefolkning, som så gott som uteslutande livnärt sig på fiske. Detta fiske har till största delen bedrivits ute på havet och på internationellt vatten vid kusterna runt om i Östersjön. År 1947 funnos sålunda inom länet 1 198 st. yrkesfiskare och 656 st. binäringsfiskare eller tillsammans 1 854 st. I fråga om fångstmängden av fisk var länet samma år god tvåa bland rikets län med en fångstmängd av 10 145 641 kg till ett värde av 5 282 934 kronor. Av torsk och lax fångades mera till Blekinge än till något annat län i riket, nämligen 7 296 690 kg torsk och 305 990 kg lax. Övriga betydelsefulla fiskslag äro sill och ål. Fiskarenas båtvärde var år 1947 3 720 050 kronor och deras redskapsvärde 4 521 110 kronor eller tillsammans 8 241 160 kronor. Det är för länet av stor betydelse att denna yrkesbetonade fiskerinäring vidmakthålles även med tanke på de investeringar i fråga om hamnar, fryshus och andra anlägg-

ningar som kommit till stånd. Betydelsen för folkförsörjningen av sådant fiske under särskilda för landet svåra förhållanden kan ej ifrågasättas. Bland denna kust- och skärgårdsbefolkning finnas fiskare och sjömän som inte orka med det påfrestande arbetet ute på havet. De kunna vara gamla och orkeslösa eller ha nedsatta krafter till följd av sjukdom eller invaliditet. Det finnes sådana, som icke ha råd att hålla de dyra båtar och redskap som det större havsfisket numera fordrar. Dessa bruka syssla med mindre fiske med nät, långrev och annan rörlig redskap vid kusten och i skärgården. Även kvinnor och barn ha deltagit i sådant fiske för att tillgodose husets behov. Detta har skett med stödet av gammal sedvana som emellertid alltmera synes bliva bestridd.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 60 med förslag till lag om rätt till fiske m. m. är fiskerätten i enskilt vatten, vilket enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 59 är vattenområdet från stranden intill 3 meters djup eller 300 meter från land, förbehållet jordägaren eller den, som enligt avtal, dom eller skattläggning eller på annan särskild grund äger rätt därtill. Sedvana är medtagen, men då den skall vara beroende av domstolsprövning, är den icke lika betydelsefull som en i lagen inskriven rätt. Vid Blekinges östra kust får den enskilde fiskerättsägaren enligt förslaget utsträcka fast fiskeredskap ytterligare 200 meter i allmänt vattenområde utan särskilt tillstånd. Vid annan blekingekust må sådan utsträckning ej förvägras om den kan ske utan men för annan fiskande. Vid den i propositionen närmare angivna östra blekingekusten får varje svensk medborgare fiska i enskilt vatten med skötar och sillnät efter strömming eller sill och skarpsill samt med tobisnot. Vid södra kusten får varje svensk medborgare fiska med rörlig redskap i enskilt vatten på avstånd av 300 meter från fastland eller ö och holme om minst 100 meters längd eller utanför 3-metersdjupkurvan med nät som rörlig redskap och tobisnot intill stranden. Långrev förlägges på enskilt vatten där 20 meters djup förekommer.

I anledning av de föreslagna bestämmelserna ha fiskarorganisationerna i Blekinge, Svenska sydkustfiskarens centralförbund, Blekinge fiskareförbund och Blekinge läns havsfiskeförening gjort hänvändelse om ändring utav desamma. Det har därvid ansetts, att liksom vid Skånes kuster bör vid Blekinges kust och i skärgårdarna varje svensk medborgare ha rätt att fiska med rörlig redskap i enskilt vatten. Såsom sådan rörlig redskap räknas skötar och nät efter strömming eller sill, nät efter annan fisk, långrev, krok eller ljuster etc. samt tobisnot och sillnot, den senare åtminstone på de platser, där inte jordägaren tidigare varit förbehållen eller själv tagit i anspråk detta slag av fiske. Jordägare, yrkesfiskare, sportfiskare och andra fiskande med rörlig redskap skulle få såsom svenska medborgare åtnjuta samma rätt. Givetvis förutsättes, att länsstyrelsen, fiskeri- eller annan myndighet, som må vara bestämt, kommer att utfärda de reglerings- och skyddsföreskrifter som erfordras för fiskets rätta vård och bedrivande. I fråga om ut-

sättande av fast fiskredskap i enskilt fiskevatten anses, att samma bestämmelser böra gälla för Blekinges östra kust som vid den södra kusten, d. v. s. utsträckande av fast fiskredskap i allmänt vattenområde bör vara beroende av särskilt tillstånd efter undersökning, om det kan ske utan men för annan fiskande eller utan hinder för allmän farled, insegling till hamn etc. Ett sådant villkorligt tillståndsgivande skulle också vara ägnat att åstadkomma större rättvisa de enskilda strandägande fiskerättsägorna emellan.

I anledning av vad sålunda anförts och då vi äro måna om att den blekingska kust- och skärgårdsbefolkningen för utövande av fiske må åtnjuta den fiskerätt den sedan äldre tider haft, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen i anledning av vad ovan anförts måtte besluta *att* vid Blekinge läns kuster och i skärgården varje svensk medborgare må fiska i enskilt vatten med rörlig redskap, *att* utsträckande av fast fiskredskap i allmänt vatten må för hela länet göras beroende av särskilt tillstånd och prövning om så kan ske utan men för annan fiskande och *att* vederbörande utskott måtte utarbета lagbestämmelser i enlighet härmed.

Stockholm den 19 februari 1950.

Elof Hällgren.

Emil Petersson.

Nr 366.

Av herr **Mannerskantz m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts propositioner nr 59, med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m., och nr 60, med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.*

(Lika lydande med motion i Andra kammaren nr 429.)

Stockholm den 21 februari 1950.

Axel Mannerskantz.

P. G. Lundgren.

Carl Eric Ericsson.